

Toelichting

Basis voor de beleidsregels

In de Woonvisie Súdwest–Fryslân staat: *Wij willen dat ál onze inwoners kunnen beschikken over een woning die past bij hun specifieke situatie en behoeftes; we willen dat ze goed in staat zijn om in onze gemeente hun persoonlijke ‘wooncarrière te doorlopen’.* Ondanks dat de doelgroep niet specifiek in de woonvisie wordt benoemd, geldt dit uitgangspunt ook voor woonwagenbewoners. In de woonvisie staat ook: *Daarbij zetten we ons extra in voor de groepen die, tijdelijk of permanent, ondersteuning van ons nodig hebben om zo zelfstandig mogelijk te kunnen wonen.*

Woonwagenbewoners zijn duidelijk een voorbeeld van een groep die ondersteuning van de overheid nodig heeft om in haar woonbehoefte te kunnen doen. Voor het begrip woonwagenbewoners wordt aangesloten bij de terminologie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM). Het betreft al degenen die deel uitmaken van één van de culturele groepen waarbij de woonwagen onderdeel is van de culturele identiteit. Hierbij is het niet van belang of de woonwagenbewoner op dat moment daadwerkelijk wel/niet in een woonwagen woont. Het gaat erom dat de woonwagen een integraal onderdeel is van de identiteit. In de *Glossary* van de Europese Raad wordt een groot aantal culturele groepen genoemd dat kan worden gekwalificeerd als woonwagenbewoners. De groep woonwagenbewoners in Nederland bestaat uit verschillende subgroepen met ieder zijn eigen gewoonten en achtergrond: Roma, Sinti, reizigers, circus- en kermisfamilies.

Woonwagenstandplaatsen zijn te bestempelen als een schaars goed. De reguliere woningmarkt voorziet niet in de ontwikkeling van nieuwe woonwagenstandplaatsen als de gemeente zich daar niet specifiek voor inspant. Deze inspanning is niet vrijblijvend, maar gebaseerd op het Europees Verdrag voor de Rechten van de mens. Het ministerie van Binnenlandse zaken heeft dit uitgewerkt in haar Beleidskader Gemeentelijke woonwagens- en standplaatsenbeleid.

Met welke mensenrechten moet rekening worden gehouden bij woonwagen- en standplaatsenbeleid?

Het mensenrechtelijk kader wordt onder meer gevormd door een aantal uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ('EHRM') en komt op het volgende neer:

- De overheid heeft een inspanningsverplichting om te voorzien in adequate huisvesting, waarbij rekening wordt gehouden met de (erkende) specifieke wooncultuur van woonwagenbewoners.
- Het is niet geoorloofd om het aantal standplaatsen af te bouwen of niet uit te breiden, terwijl er sprake is van een duidelijke behoefte vanuit de woonwagenbewoners (dit is in strijd is met de AWGB).
- De behoefte aan standplaatsen en woonwagens dient te worden geïnventariseerd. Als hieruit een aantoonbare behoefte naar voren komt, moet het woonwagen- en standplaatsenbeleid zodanig worden vormgegeven dat het voor een woonwagenbewoner binnen afzienbare tijd mogelijk is om voor een standplaats in aanmerking te komen.

Bron: VNG Wegwijzer gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid.

In haar streven naar voldoende beschikbare passende woningen voor alle inwoners maakt de gemeente onderscheid tussen de sociale woningvoorraad en de particuliere voorraad. Dat geldt ook voor woonwagenstandplaatsen. Er is een initiatiefgroep van woonwagenbewoners in Sneek die de concrete behoefte voor een standplaats of een woonwagenwoning in beeld heeft gebracht. Deze behoefte betreft zowel huur als koop.

Nieuwe woonwagenstandplaatsen voor de sociale verhuur zullen net als de bestaande huurstandplaatsen worden verhuurd door een woningcorporatie. Deze zal ook de toewijzing van de nieuwe huurstandplaatsen verzorgen.

De gemeente draagt zorg voor de verkoop van de koopstandplaatsen. Hiervoor zijn voorliggend beleidsregels bedoeld.

Toewijzing volgens afstammingsbeginsel

Op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur dient een openbare uitgifteprocedure te worden gevolgd die objectief, toetsbaar en redelijk is. Het afstammingsbeginsel past bij de cultuur van de woonwagenbewoners en zorgt ervoor dat bewoners in familieverband kunnen leven. De gemeente geeft hierbij extra voorrang aan kinderen en overige familieleden die in periode van vijf jaar tot en met het moment van inschrijving nog niet de mogelijkheid hebben gehad om zelfstandig in familieverband te kunnen leven.

Het afstammingsbeginsel is ook benoemd in het Beleidskader Gemeentelijke woonwagens- en standplaatsenbeleid van het Rijk. Dit rechtvaardigt het hanteren van regels voor toewijzing waarmee de leefcultuur van de woonwagenbewoners beschermd wordt.

Door de regels vast te leggen als beleidsregels wordt objectiviteit en toetsbaarheid geborgd. De beleidsregels dragen bij aan de te volgen Didam-procedure.

Toepassing van de beleidsregels

Bij verkoop van een woonwagenstandplaats wordt door de gemeente een openbare verkoopprocedure doorlopen die gebaseerd is op het gemeentelijke uitgiftebeleid voor woonkavels en waarbij deze toewijzingsregels zullen worden gehanteerd. Het voornemen is om bij verkoop vast te leggen dat de standplaatsen alleen mogen worden doorverkocht aan woonwagenbewoners die voldoen aan het afstammingsbeginsel.

Gezien de schaarste aan woonwagenstandplaatsen en de specifieke kernmerken van de doelgroep is het van belang dat de standplaatsen niet onderverhuurd worden of dat de woningen voor hoge prijzen in de markt gezet worden. Daarom zal bij verkoop ook een zelfbewoningsplicht en een anti-speculatiebeding worden opgenomen in de koopovereenkomst. De regels daarvoor worden in de koopovereenkomst verder uitgewerkt.